

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlközásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VI. évfolyam.

Szászsebes, 1902. Szeptember 9.

50. szám.

Alapszabályaink felterjesztése.

(Folytatás).

Az érvényben lévő nyugdijtvörvény és szabályok szerint ugyanis a kincstári erdőknél alkalmazott altiszti és szolgálai személyzet nyugdíjjogosultsági igénye a betöltött tizedik szolgálati év után veszi kezdetét, tíz évi szolgálton alul tehát csak végkielégítésre van igénye, nyugdíjra pedig csak abban az esetben, ha testi fogyatkozását, mely a további szolgálatra alkalmatlanná teszi, elvitázhatatlanul hebizonyíthatólag szolgálatban szerezte, de itt is a tapasztalás azt mutatja, hogy a szolgálat közben hülés vagy más hasonló módon szerzett nyavalyák nem tartoznak ennek a kedvezménynek keretébe, hanem inkább csak a fatolvajokkal, vagy más erdei kihágókkal és vadorzókka folytatott viaskodásokban szerzett sérülések.

Azt ugyan, hogy a nyugdíjjogosultság csak 10 évi szolgálat után veszi kezdetét, nem lehet kifogásolni, nem csak azért, hogy utóvégre is minden szolgálatadó a saját belátása szerint rendezze be alkalmazottjainak szolgálati és javadalmazási viszonyait, hanem azért is, mert hiszen a tisztviselők a nyugdíjjogosultság kezdetének tekintetében ugyanazon törvényszakasz alá esnek, hanem annál sérelmesebb a nyugdijtvörvénynek a nyugdíj fokozódására vonatkozó része.

Mig ugyanis az erdészeti tisztviselő 10 évi szolgálat után törzsfizetésének 40 százalékát, azontul pedig minden további év után 2 százalékát kapja nyugdíj fejében s így nyeri el 40 évi szolgálat után a teljes nyugdíjat, addig az erdészeti altiszt vagy szolgál az első betöltött 10 évi szolgálat után az akkor élvezett készpénzfizetésének negyed részét s azután tíz évi ciklusokban felét, háromnegyed részét, végül 40 évi folytonos szolgálat után a teljes nyugdíjat élvezi. Nyilvánvaló ebből, hogy az altiszt a csak egy nap hijával teljesített 20 évi szolgálat után csak a 10 évi szolgálatra járó nyugdíjat kapja s ugyanez ismétlődik a harmincz és negyven éves ciklusok teljes be nem töltésénél is, tehát a kerek tizesek közé beillesztett időt a jövő biztosításának tekintetében teljesen ingyen köteles szolgálni, a mi mindenesetre ha több nem, legalább is méltánytalanság és sürgős orvoslást igényel.

A kincstári altisztek legnagyobb része nem éri el soha a legmagasabb s így legjobban is, javadalmazott rangfokozatot, mert hiszen a magasabb fokozatok száma az alantasabbakhoz viszonyítva csekély, a 40 évi szolgálatot pedig vajmi kevésnek adatik teljesíteni s így természetes, hogy azok, kiket nem a halál ragad ki a szolgálatukból, hanem a testi nyavalyák teszik erre képtelenné, rendesen alantasabb rangfokozatból s kevesebb szolgálati idővel kénytelenek nyugalomba vonulni, mihez képest nyugdíjuk is aránylag csekély, annyira, hogy

abból bizon — kivált családos embernek — megélni és ruházkodni egyenesen képtelenség, arra pedig, hogy valamely nyugdíjba vonuló még mellékfoglalkozást üzhessen jövedelmének gyarapítására, csak ritkán van eset, mi nem csoda, hiszen szolgálatát a nyugdíjas éppen azért hagyja el, mert a tevékenységhez szükséges munkaereje elhagyta s arra többé nem érzi magát képesnek.

Még szomorubb helyzetben van ebben a tekintetben az a szerencsétlen nő, mely egy életen át hű osztályosa volt az erdészeti altiszt minden küzködésének, nyomoruságának s nem egyszer az ő buzdító, vigasztaló szava serkentette azt kitartásra akkor, midőn terhes szolgálata alatt roskadozott, ha hűséges életépárját túléli s fölveszi az özvegyi fátyolt.

Az özvegy sorsa mindig keserves, fájdalmas, hiszen elvesztette oldala mellől azt, ki neki legkedvesebb volt s kit nem pótolhat többé senki és semmi. Gyászos állapot ez még ott is, hol nincs baja a megélhetés gondjaival, hát még ott, hol a gyászhoz még a nyomoruság és a megélhetésért való küzdelem is járul! Pedig a kincstári erdészeti altiszt özvegyének nyugdíja dacára nyomoruság a sorsa, mert a férje által halálakor élvezett készpénzfizetés egy harmad része, mit részére a nyugdíjtörvény biztosít, vajmi csekély, arra pedig, hogy még csak magánosan is abból megélhessen, soha sem elegendő. Igen, de az özvegy ritkán marad egyedül az ő bánatában, hanem rendesen osz-

tozik abban több-kevesebb gyermeke is. Igaz, hogy az ismételten említett nyugdíjtörvény addig a korig, míg a gyermek a mennyire-annyira, akár mint cseléd, akár mint iparos tanonc fentarthatja magát, nevelési járulékot biztosít, még pedig minden egyes gyermek részére évi harminczhat koronát.

Az az évi 36 korona gyermeknevelési járulék tehát az az összeg, mely hivatva van az özvegyiségre jutott s nyomorban maradt nőnek lehetővé tenni gyermekei eltartását, felnevelését, iskoláztatását. Az a kérdés már most, hogy mit tegyen az özvegy ezzel a havi 3 koronányi nevelési járulékkal? Vegyen abból gyermekének kenyeret, ruházatot, tankönyveket írószereket, fizesse az orvost, patikaszeret s mindezeket úgy ossza be, hogy jusson erre is, amarra is? Bizon csak pótolni kell ezt a szerény nyugdíjból, mely egymagának a tisztességes megélhetésére is kevés, mert szolgálatot nem vállalhat, napszámba nem járhat éppen a gyermekei miatt, melyek az anyai gondozó kezét nem nélkülözhetik.

De még hagyján ott, hol megvan ez a nevelési járulék, de nincs ám mindenütt. mert a törvény rendelkezései szerint ez csak akkor jár, ha legalább három gyermekkel maradt özvegyen az altiszt neje. Mintha bizon egy vagy két gyermek nem kérne enni, hanem megélhetne a levegőből is, vagy pedig mintha éppen úgy nem lenne szüksége a ruházatra, mint a mezők lilomának, melyet tudvalevőleg

Az 1848—49-iki gyűjtemény és Kossuth-muzeumról.

Irta: Sissovič Károly.

A történelem igazolja, hogy csak az a nemzet számíthat maradandó létre, mely a mult nagy idők emlékeit kegyelettel ápolja, halából oszlopot emel a nagy korszakok kimagasló alakjainak, ereklyeként őrizve mindazon dolgokat és tárgyakat, melyek a nemzet régi dicsőségét hirdetik.

Az 1848—49-i szabadságharcunkra vonatkozó arcképek, eseményképek, fegyverek és egyéb emléktárgyakban leggazdagabb gyűjteményünknek, a Budapesten levő nagyszerű Ereklye-muzeumnak sok ezerre menő emléktárgyait gróf Kreith Béla gyűjtötte össze nagy tudással, de még nagyobb ügyszeretettel.

A főváros által átengedett Stefánia-uti mücsarnokban elhelyezett 1848—49-iki és Kossuth-muzeum anyagának nagy mennyiségéhez képest a fővárosi vigadóban 10 év előtt rendezett 48-as kiállításnak tárgyai, melyek a nemzeti muzeumban vannak, kicsinyes jelentéktelen apróságok ehhez, az azóta gyűjtött muzeumhoz képest.

E gyűjteménynek legbecsesebb része a halhatatlan Kossuthnak egy ezer és tizenegy különböző nyomtatott képe. Ezek közt a világ minden részében 1841-től maig fényképezett és nyomtatott 400-nál több Kossuth-arckép van, közte nyomtatott életnagyságu Kossuth-kép 44-féle melyekből legfeljebb 14—15-féle van általánosan ismert kép, a többi mind külföldi és olyan, a mely ma már nagyon nehezen szerezhető meg. Ezen kívül 600 nál többféle olyan esemény és csoportkép van, a melyek mindegyikében látható Kossuth alakja is. Tehát ezernél többféle Kossuthkép összegyűjtve Európa és Amerikának csaknem minden államából.

maga a természet öltöztet pazar rubájába! Bizon nehéz a törvény eme rendelkezésével megbarátkozni.

Ime ilyenek a kincstári erdészeti altisztek nyugdíjazási viszonyai s így ki sem fog csodálkozhatni azon, hogy ezek is csatlakoznak ahhoz a mozgalomhoz, mely kilátásba helyezi nekik a maguk és családtagjaik jövőjének csekély áldozatok árán való biztosítását. (Folyt. köv.)

Vadászat segítség nélkül.

Irta: tordátfalvi Halmágyi Lajos.

Vadászni lehet kutyával, hajtókkal, nyom után, de most az a kérdés, mit csináljon egy vadász, ha ezen segítségekkel nem rendelkezik és mégis szeretne valami eredményt felmutatni.

A kutyával, de különösen a vizslával való vadászatnál a vadász érdeme csak az, hogy a már előre jelzett és így a kellő előkészület után felvert vadat lelövi. A nyom után való vadászatnál sokkal több babért ítélek oda az eredményt elérő vadásznak. A körvadászaton elért számos vad lövését egyáltalán nem is emlitem, mert ilyenkor a legrosszabb koczavadász is, ha belő a körbe, talál, ha mást nem, hajtót bizonyosan.

Fentiekből kifolyólag azt akarom kihozni, hogy a vad elejtésével a vadászérdem csak kisebb felét vívtuk ki, miután a nagyobb dicsőség a vad feltalálóját illeti.

Azt tartom igazi vadásznak, a ki minden körülmények között érti a dolgát és a ki segítség (hajtó, kutya, nyom) nélkül is tudja a teendőjét a mezőn.

Ha egy vadász magában elindul és megy-megy

mint egy kengyelfutó, úgy lehet, hogy felver kevés vadat, a mely csak attól való félelmében ugrik vagy repül fel, hogy az a hóbortos ember még az orrára is talál lépni. Az eredmény ilyenkor nagyon kevés lesz, mert a vad rendesen a háta mögött fog felugrani, azaz, mikor túlhaladt már rajta.

Ha ketten mennek egy vonalban, de egymással beszélgetnek, úgy több vad fog felugrani, de még több fog elmaradni. Ha pedig egymásután haladnak, úgy majdnem semmit sem fognak látni.

Az egyedül járó vadásznak a következő eljárást ajánlom.

Sohase járjon olyan táblákat, a melyek kedvencz étkező helyei a vadnak mert tapasztalat szerint azokban igen kevés vad van és akkor is csak azok, a melyeket a hajnal a reggelinél talált, lévén a vadnak azon szokása, hogy terített asztalára nem igen fekszik. Keresi tehát a tarlókat, burgonya-földeket, szőlőket, szántásokat és gazos táblákat, mert részemről még káposztás földön ritkán találtam nyulat.

Járása azért legyen lassu és bizonytalan irányu, azaz össze-vissza legyen, továbbá néha-néha álljon meg egy-egy pillanatra és tekintsen vissza is.

Járása azért legyen lassu, hogy bármei pillanatban meg tudjon állni és nyugodtan lőni.

Bizonytalan irányu azért, mert a vad zavarba jön — rebesgeti: „Fordítsd el uram tőlem ezt a puska-csővet, de ne a te, hanem az én akaratom szerint“. A folyok szaladnak egy irányba, de látják hogy a vadász megint oldalt megy, akkor szaladnak ellenkező irányba nemsokára látják, mintha a vadász utánuk menne, megremülnek és gyenge idegzettükkel nem tudják kiállni eme megpróbáltatást, felrepülnek. Így van ez a nyulnál is. Lassít egy darabig, de folyton remeg ő is és mikor véletlenül a vadász feléje fordul, eláll a lélekzete, no most meglátott, pedig dehogy látja, csak az észszerű járkálás idézi elő ezt a riadalmat.

A képeken kívül 73 különböző minden korbeli Kossuth-szobor van a fővárosi szabadságharcai muzeumban.

Báró Felder v. b. titk. tanácsos, Bécsnek régi polgármestere, a legnagyobb arcképgyűjtő, ki Európa és Amerika összes arcképgyűjtőivel levelezett, kijelentette, hogy egy embernek különféle arcképeiből a világon a leggazdagabb arcképtár ez a gr. Kreith által gyűjtött Kossuth arckép gyűjtemény.

Az 1848—49-iki muzeumban ezenkívül 369-féle Petőfi-kép van és 405 olyan kép, a mely mind az 1848—49-iki vértanukat, a kivégzéseket, börtönjeleket és börtönt szenvedettek képeit mutatja. E képek nagyrésze egykoru rajz és festmény.

Ezenkívül még háromezernél több példányt tartalmaz a Kreith-féle 48-as muzeum egyéb emléktárgyakból; a tábornokok és jeleseink arcképeiből, a szabadságharcai nagyobb események és csaták képeiből, proklamációk, okmányok, fegyverek, felszerelési tárgyak, osztrákoktól elvett zászlók és más 1848—49-iki

ereklyékből; itt vannak Kossuth ruhái és csaknem összes turini butorai is. Ha a magyar nemzet valaha független lenne, úgy e tárlatért bizonynyal ssázezreket adnának.

Hogy milyen fáradhatlan odaadással és e mellett mily rendkívüli találékonysággal gyűjtötte és vásárolta össze gróf Kreith az 1848—49-es Kossuth muzeumának mesés gazdag tárlatát, arról csak azoknak lehet fogalmuk, a kik őt közelebbről ismerik. Ennyi leleményességet pénzügyi vagy ipari vállalatokra értékesítve, bizonynyal milliókat szerezhetett volna.

Gróf Kreith Béla már ifju korában is kiváló jelét adta önfeláldozó, nemes hazaszeretetének, midőn a 80-as éven elején történt híres egri zászlósértés alkalmával fényes elégtételt szerzett a mi megsértett magyar lobogónknak, midőn Seeman cs. és kir. ezredest a magyar zászló megsértéseért pár-bajra hívta.

Gróf Kreith Bélának minden ismerőse jól tudja, hogy a gróf az itt leirt muzeumot a külföldnek majd

Néha-néha álljon meg, mert az olyan vad, a mely már félelmében vagy tisztán számításból ki nem ugrott, ilyenkor még jobban zavarba jön. Nem tudja mit tegyen — fel van-e fedezve — látják-e? Ezt még a legvénebb vad sem tudja kiállani — elhagyja helyét.

Szeme járjon, mint a sasnak és fülét is nyissa ki, hogy a háta mögött kellő vad legcsendesebb zörejét is észrevegye.

Néha-néha nézzon hátra, mert megesik, hogy a bátor nyul, mely a tűzpróbát kiállotta ugyan, kíváncsian emelkedik fel vaczkából, megnézni, merre is megyen az az ügyetlen vadász és ez okozza aztán vesztét.

Ha egy nagyobb táblát választott, úgy ajánlom, hogy azt szalagokra osztva, többször járja meg és majd meglátja, mennyivel vigabban kelnek előtte a vadak, mikor visszafelé jön, újra közeledni látván ellenségüket.

Keresse a nyul színéhez hasonló helyeket, mert rendszeren olyan helyen fekszik, a melyben az ő körvonalai elmosódnak.

Szántásokat nem hosszabban, hanem a barázdákat keresztezve járja.

Foglyokat többnyire jó kilátást nyújtó domboldalakban találjuk.

Szóval ne kerülje el figyelmét egy olyan kő, vakond-turas sem, a mely nyulhoz hasonló, továbbá képzelje magát oly kicsinynek, mint az illető vad és gondolkozzék így: Vajjon én hová bujnék, ha vad volnék? és meglátja, hogyha kilátást, időjárást, közeledhető ellenség irányát jól figyelembe veszi, úgy azon a helyen, több, mint bizonyos, hogy talál vadat.

Egyedül nem igen szokott az ember vadászni menni, miután társaság után vágyik, aztán meg sohasem lehet tudni, mi baj érheti és nincs, a ki segítségére legyen. Igaz ugyan, hogy legtöbbször még a legjobb pajtások között is némi irigység fejlődik ki a jobb lövő iránt, mert attól még tanulhatunk valamit.

Tehát, ha két vadász indul segítség nélkül, le-

irom tapasztalatom szerint az elég jónak bizonyult eljárást.

Sima helyen álljanak fel a megvadászandó tábla végén egymástól mintegy 50 lépésre és most szó nélkül induljanak meg az egyedül járónak leirt módszer szerint, úgy hogy egymástól 150 lépésnél távolabbra szét ne menjenek, mert akkor az egyik által felvert vadat még esetleg sem ejtheti el a másik. Az, a ki a tábla azon széle felől megyen, a merről erdő vagy tengeri van, mintegy 30—50 lépéssel előbb járjon, mert a szomszéd által felvert vad rendszeren arra fog menekülni és könnyen elejtheti. Így van ez az oldalas helyeken is, csak hogy itt, mintegy 100 lépéssel járjon előbb és a mint az alantabb járó valamit felfer, kővé merevedve várja annak közeledtét. Ennek is egyszerű a magyarázata. A nyulnak hátsó lábai sokkal hosszabbak, mint a mellsők tehát neki a hegynék-futás könnyebb; míg meredek oldalon lefelé felbukfenczezik. Mi sem természetesebb, hogy az alant-járó által felvert vad egy keveset fut előre, de nemsokára neki vág a hegynék és ilyenkor csak ne tessék hibázni.

Ha hárman indulnak, úgy a középső csak az irányt vezesse, míg a másik kettő össze-vissza, de mégis némi rendszerrel járjon, úgy hogy a mint az egyik távolodik, a másik közeledjen az irányt vezetőhöz. A vad már attól is nagyon fél, ha egyvonalban többen közelednek feléje, de ha fent leirt módon megyünk, nem remélvén, hogy kimaradhat, felugrik. A cél el van érve, mert a pászmán minden vad, hol egyiktől, hol másiktól lőtávolban kel fel.

Ha a vadak messziről kelnek, úgy a vadászok váljanak külön és vadászson ki-ki magának, mert a fent leirt mód szerint nem tudnak semmit sem löni. Ilyen alkalom például az ujhöld ideje, ropogós hó, kemény talaj, zivataros sötét éjjelek utáni napok, a midőn a vad éjjel keveset jár és inkább a vaczkában marad éjjelre, kivéven a hajnalt, a midőn az éhséget

minden államában szabadalmazott számos és feltűnést keltett nagyszerű találmányainak értékesítéséből szerzte. Ebből hozott nagyobb áldozatokat az 1848—49-i és Kossuth kultusznak és ennek daczára voltak oly gyáva és hitvány lelkületű gazok, a kik azt hirdették, hogy gróf Kreithot az 1848—49-iki emlékek gyűjtésénél is üzleti szempontok vezették. Ma már meggyőződtek ennek valótlanságáról.

Reméljük, hogy a székesfőváros támogatni fogja e muzeumot, sőt köszönetet és elismerést szavaz gróf Kreith Bélának, az 1848—49-iki és Kossuth muzeum lelkes alapítójának páratlanul sikerült nagy munkájáért és áldozatkészségéért.

(Támogatás helyett fővárosunk ezt az 1848—49-i és Kossuth muzeumot szállástalaná tette).

Báró Helfert József

valóságos belső titkos tanácsosnak, a Ferencz József rend fő-kanczellárjának az 1848—49-i események történet-írójának levele
Gróf Kreith Bélának.

Méltóságos Gróf!

Nem mint politikus, hanem mint történész a lehető legnagyobb érdeklődéssel vizsgáltam meg

gyűjteményeit, a melyek az 1848—49-ben Magyarországon történetekre vonatkoznak. Mostani gyűjteményének szinte beláthatatlan gazdagsága fölött annál nagyobb volt a csodálkozásom, mert még igen élénken emlékszem előbbi gyűjteményére, a melyet pár éve a Nemzeti muzeumnak adott át s a melyet a mostani gyűjteménye úgy a képek és emléktárgyak számbeli mennyiségére, mint sokféleségére, és történelmi becsére nézve, messze túlhalad. — Kiállításra egyes részeinek fényképfelvételei, a melyeket nekem megküldeni sziveskedett, részben alapot nyújtanak arra, hogy az egésznek értékét és gazdagságát megítélhesse az ember.

Tisztelt családja tagjainak is kedves emlékébe ajánlva magamat, maradok igaz tisztelője
Bécs, 1898. június 11.

Helfert.

Reméljük, hogy az 1848—49-iki dolgok megítélésében elsőrendű muzeumi szakembernek, báró Helfert József v. b. titk. tanácsosnak, ezen levélben tett nyilatkozatára a fővárosi 1848—49-i muzeumot károsítani és azt minduntalan kisebbíteni törekvő gyáva gazok talán meghunyászkodnak lassanként.

csillapítandó hajnali szürkületkor jár keveset. Ilyenkor a vad nappal sokkal ébrebben alszik, mint például holdtöltek, a midőn egész éjjel csatangol és játszik.

Sok minden más fortélya van a segítség nélküli vadászatnak, de egyrészt, mert most nem jut más eszembe, másrészt, mert attól tartok, hogy ha még sokat írok, felét sem hiszik el, azzal teszem le tollam, hogy ki ez irányban tud még valamit, közölje, úgy, talán tudunk egy egészet összeállítani.

(A „Vadászat és Állatvilág“ után.)

LEVELEZÉS.

Szilágy-Nagyfalu 1902 augusztus 18.

Tekintetes szerkesztő úr!

Arra nézve, hogy mi minden ügyből kifolyólag forog veszélyben a mi életünk, szolgáljon tanuságul a következő eset.

Jaád község lakossága a nagy „Rév“ erdő tagosításáért már régebbi idő óta zugolódik s gyűlölködését annyira viszi, hogy például midőn folyó évi július hó 20-án aláírott és Fekete András felesketett erdőőrök az alánk rendelt védszemélyzettel együtt számszerint heten a legeltetés ellenőrzése céljából a megnevezett község határán elterülő erdőségben megjelentünk, a felbőszult lakosság félreverte a harangokat s ezek vészhangjára csoportosulva — a csoportban mintegy 300—400 férfi lehetett — bottal, karóval, vasvillával, ásóval, kapával és haltákkal felfegyverkezve minket azon közben, míg a tilosban legelő marhának behajtását fogyanatosítani akartuk, megtámadtak s tetteleg bántalmaztak, mi közben az öt erdőszolga jelentékenyebb

Báró Helfert Józsefnek, valóságos belső titkos tanácsosnak, a császári és ország történelmi gyűjtemények főfelügyelőjének, a Ferencz József rend fő-kanczellárjának fent irt eredeti levelét lefotografálva megküldötte gróf Kreith Béla a fővárosi tanács összes tajainak, kik ennek daczára Heltai indítványa folytán elvették az 1848—49-iki és Kossuth muzeumnak Gerloczy által eddig ingyen átengedett helyiségét.

Kossuthnak gr. Kreith Bélához intézett leveléből.

Turin, Via dei Mille 22.

1892. október 15.

Kedves gróf Kreith!

Engedje megujitanom köszönetemet becses látogatásáért, mely mindig kedves emlékeim közé fog tartozni, s nagyra becsülésemet a fáradhatlan buzgalomért, s eléggé nem méltányolható áldozatkészségeért melyet ön a 48—49-iki korszak történelmét felvilágosító adatok kifürkészésére s összegyűjtésére és a tényezőkre való visszaemlékezés ébren tartására szentelni meg nem szűnik, oly hazafiui igyekezet ez, mely ama nagy nemzeti erőfeszítés iránti érdeklődés élesztésével hatályosan közre lehetett arra, hogy a multnak kegyeletes emlékezete csirája legyen a jövődön.

Fogadja Gróf ur tiszteletem kijelentése mellett őszinte barátságos üdvözetemet.

KOSSUTH LAJOS.

sérülést szenvedett. Hogy nagyobb veszély nem támadt a dologból, az csak annak köszönhető, hogy a támadás váratlan és hirtelen volta miatt a fegyvert használnunk nem lehetett, hanem a sérültek nyugodtan hagyták magukat foglyul ejteni és bekísérni, kiszabadulásuk után pedig nyomban megtették jelentésüket felettes hatóságuknál, mely azt tovább adta a zilahi kir. törvényszéknek, melynek így alkalma fog majd nyílani a törvénynek fittyet hányó román nép ellen eljárni és azt a törvény tiszteletére megtanítani. Mindenesetre szigorú megtorlást várunk mert ehhez fogható eset itt emberemlékezet óta nem történt, de ha a szigorú büntetés elmarad, méltan lehet félni annak ismétlődésétől.

Szükségesnek tartom ezt az esetet tisztelt kártársaim tudomására hozni, hogy hasonló helyzetben ne tévezzék szem elől az óvatosságot s ezért kérem annak lapunkban való közlését. (Az ilyen közleményeket mindenkor szívesen fogadjuk, de nagyon kíváncsok lennének annak idején a bíróság ítéletét is közölni, hogy lássuk, milyen megtorlásban részesülnek az ilyen támadások, kérjük tehát majd ennek a beküldésére. A szerkesztő).

Egyébként tisztelettel vagyok
igaz hive

Varga László,
járásírdő.

Hasznos tudnivalók.

Sertések tisztántartása. Altalános el van terjedve az a nézet, hogy a sertés kedvelője a szennynek, mocsoknak, hogy az szervezetére jótékonyan hat, hogy tehát a disznót tiszta helyen tartani, vagy éppen tisztítani is, egészen fölösleges.

Mi magyarok, akik nem néhány darabban, hanem többnyire nagyban tenyésztjük a sertést, annál szívesebben hisszük és valljuk a sertés tisztántartásának fölösleges voltát, mivel nehezen leküzdhető akadályt képez, ebben éppen a nagy szám; ámde saját érdekünkben be kell végre látnunk e hiedelmünk és eljárásunk tarthatatlan voltát, az egészségi állapotra való káros hatását és azt, hogy az a szennyszeretet a sertésben látszólagos s a valóság tényleg az ellenkező.

Alig van állat, mely annyira föltűnően élénk tárná bőre gondozásának szükségét, mint a sertés. Hiszen világosan látjuk, hogy minden kínálkozó alkalmat főhasznál bőrének vakarására, dörzsölésére, mosására, hűtésére. A vakarást, kefélest nagy élvezettel tűri, de persze tiszta víz híján fürdik ronda pocsolyában is, meghentereg iszapban, sárban is, de ezzel tulajdonképpen bőrét gondozza, tisztítja akkép, amikép pl. a tyukféle, lóféle, mikor porban fürdik, vagy hentereg.

Nem a mocsok-kedvelés, hanem a tisztaságszeretet s illetőleg a bőrápolás szüksége táru a viselkedésében élénk s daczára ennek, vajmi gyakori, mondhatni általános, hogy ez élet- és egészségföltételnek mi eleget egyáltalában nem teszünk, hanem ólainkat rondán tartjuk, fűrésztő helyeink, ha vannak, azok közönségesen dögleletes romlott vizűek, avagy nádvizek, pocsolyák, melyekben nem tisztul a bőr, hanem szennyeződik s melyek betegségsírakat közvetítenek az állatokba.

Altalános az is, hogy disznókondáink viz fölött egyáltalában nem rendelkeznek s ez semmivel se előnyösebb az egészségre, sőt éppen ilyen körülmény között uralg legerősebben a sertések között pl. az orbáncz sertésvész és sertéskolera.

A külföld e tekintetben szakitott a régi hiedelemmel; sok államban nyáron úgy mint télen, rendszeres fürdetés divik, vakarás, kefézés üzetik az egészségi állapot nagy előnyére. Angliában télen meleg vizet bocsátanak a sertések fürdőmedencéjébe s az ott fekvő állatok bőrét éles kefékkel hetenkint többször ledörzsöltetik, nyáron naponta permetezik s oljaik tisztántartására is szigorú gondot fordítanak.

Hát az bizonyos, hogy hazánkban efféléket egy könnyen keresztül nem vihetünk; sok és vad ehhez pl. a mi mongoliczánk; de annyi már kétségtelen, hogy okkal-móddal legalább alkalmat szolgáltatathatunk sertéseinknek arra, hogy vakaródzhassanak, fürödhessenek, magukat imiggy annyira a mennyire tisztán tarthassák, különösen ha tartózkodási helyüket is egyben tisztán tartjuk. S ennyit megtenni, kivált a nyári időszakban, mikor sokféle nyavalya folyton veszélyeztetni nyájainkat s hizóinkat is, bizonyára jól fölfogott érdekünk, azért talán nem fölösleges ez a rövid figyelmeztetés. (F. U.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Kérelem. Lapunk VI. évfolyama a folyó hó végével befejeződén, tisztelettel kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetése lejárt vagy e hó végén le fog járni, hogy úgy a hátralékot kiegyenlíteni, valamint az előfizetést megújítani még e hó folyamán szíveskedjenek, hogy ennek alapján becses neveik a VII. évfolyam nyilvántartásba átvethető legyen. Nagy könnyebbséget és munka megtakarítást tesznek ez által a szerkesztőségnek, felmentvén azt a hátralékosok nyilvántartásának készítése alól. Azokat, kik e hó 25-ig hátralékaikat ki nem egyenlítik, még egy izben levelezőlapon fogjuk erre felkérni, mielőtt náluk a lap további küldését beszüntetnők.

A királyt akarta komának. A király kabinetirodája Temes vármegye alispánjához leiratot küldött, a melyhez mellékelve volt Tokaji Mihály kisető lakos nevezetes kérvénye. Az egyszerű ember levele, a melyben komának hívja meg a királyt, így szól:

Ő Ekszelenciája, apostoli felséges királyunk! Első Ferenc József! Nagyméltóságú, ő ekszelenciája apostoli felséges királyunk az alólírott az legmélyebb alázattal hódolok fenséged előtt, mint egy meg alázott birtoktalan honfíjad, miszerint alázatos kérésemet magas pártfogásodban részesíteni és lehetőleg mielőtt elintézni Méltóztatnék! Felséges királyom! Én az alólírott mint egy szegény honfíjad vagyok, miután nincsen semmi birtokom sem, csakis az a két kari munkám által tengetem családomat és mégis mind ennek dacára, mégis úgy az szívemem hordom az fenséges királyunk kimondhatatlan érdemét és általla az országaink előre halladását, hogy egy földi lény sem bírná kimondani avagy leírni és mind ennek dacára fölkérem szent fenségedet egy szent ajánlatra, miután az szent atya újra megszorította országodat egy fíju gyermekel, miszerint ez az a mi első szülött fíju gyermekünk és ezen első szülött gyermekemnek az szent keressztiségére instálnam felséges királyomat, miután ha méltóztatnék elfogadni, miután én is leszógáltam már három évet e nemes hazaért és benne uralkodó nemes Királyunkért és fenséged válaszon a fíjunak nevet! Ajálanám pediglen az Ferencz József nevet kegyesen. Legmélyebb kéréssem végűli megújítva mint azon reményben, hogy kéréssem meg fog halgatatni és hogy foganatos maradt — maradtam fennségednek az legforob hazai érzelemel alázatos szolgálja Tokaji Mihály, tartalékos huszár.

Kelt 1902. évi július hónap 27-én. Babsai irtáson fíju született e hónap 26-án Cimem Tokaji Mihálynak! Temes vármegye u. p. Kisető, Babsai irtás.

A kabinetiroda leírata arról értesíti Tokaji urat, hogy a király nem teljesítheti kérelmét. Egy kis pénzbeli ajándék volt mellékeve a leirathoz.

A hőzenträger. Bécsbe ment a mezőföldi magyar. fiát látogatni, a ki mint huszár szolgálja a királyt a császárvárosban. A hogy nagy büszkén halad az ő huszárfíjával, egyszerre csak megáll egy bolt előtt.

— Akar talán valamit vásárolni, — kérdi tőle a fia.

— Kéne, kéne, de nagy baj van ám.

— Mi az?

— Meghagyta az anyjukom, hogy vigyek haza a Gyuri öcsédnek egy hőzentrögert, de nem tudom, hogyan mondják ezt németül...

Szerkesztői üzenetek.

Schneider Lajos urnak. Érsek-Ujvár. A beküldött 4 koronával nem az év végeig, hanem jövő évi február 15-ig van előfizetve. **Puskás András** urnak. Egreske. Előfizetése a beküldött 2 koronával június végeig van rendezve. **Szodos Arpád** urnak. Kimpuluj-Nyág. E hó végeig rendbe vagyunk. **Somorjai József** urnak. Csibrák. Erdélyben a grófokat „nagyságos“, a bárókat „méltóságos“ ezimel szokás megszólítani. Egyébként hajdan a fejedelem ezime is nagyságos volt s így ez volt a legmagasabb ezim.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

1333 1902.

Pályázat erdőőri állásokra.

A Máramaros vármegye területén levő erdőbirtokok őrzetére szervezett alábbi erdőőri és erdőszolgai állásokra a vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának 1252/1902 sz. határozata folytán pályázatot hirdetnek.

1. egy II. oszt. erdőőri állás Ökörmező székhelylyel
2. „ I. „ erdőszolgai „ Dragomérfalva „
3. „ I. „ „ Váncsfalva „
4. „ I. „ „ Máramarosziget „
5. „ I. „ „ Krácsfalva „
6. „ I. „ „ Alsóbisztra „
7. „ I. „ „ Toronya „

és esetleg még

8. egy I. oszt. erdőszolgai állás Körtvélyes székhelylyel.

A II. oszt. erdőőri állás évi 600 kor.-val, — az I. oszt. erdőszolgai állások évi 400 kor.-val vannak javadalmazva.

Az erdőőri állásra csak 1879. XXXI. t.-cz. 37 §-ban, illetve az érvényben levő „erdőőri szolgálati és fegyelmi szabályzat“ 6 §-ban körülírt kellékekkel bíró szakvizsgát tett, az orosz nyelvben jártas egyének pályázhatnak.

I. oszt. erdőszolgáknak csak az említett szabályzat ugyanazon §-ban körülírt minősítéssel bíró oly egyének alkalmazhatók, akik a magyar nyelvet szóval és írásban birják, azonkívül a 2, 3, 4, 5 tétel alatti állásoknál a román, a 7 és 8 tétel alattiaknál az orosz (ruthén) nyelv ismerete és megkívántatik.

Azok, kik valamely hazai erdőőri szakiskolát sikeresen elvégeztek, előnyben részesülnek.

Az állások f. évi október hó 1-én foglalandók el.

Egyéb feltételek és a körülmények alólírott erdőhivatalnál tudakolhatók meg.

A kellő bizonyítványokkal felszerelt, sajátkezűleg irt kérvények, melyekben a fentemlített nyelvismeretek is kiteendők, alulírott erdőhivatalhoz legkésőbb f. évi szeptember hó 20-ig nyújtandók be.

Máramarosszigeten 1902 augusztus 31-én.

M. kir. állami erdőhivatal.

Ajánkozás.

Katonakötelezettségének eleget tett 27 éves ifju, ki a gymnasium 3 osztályát végezte, a magyar és román nyelvet szóban és írásban bírja, kevésbé németül is tud, az erdői szakvizsgát letette, állást keres olyan helyen, hol jövőjét megalapíthatná s megősiülhetne. Szíves ajánlatok küldendők:

LEUKUCZA NOVÁK, szakvizsgázott erdőőr.
Boros-Sebes, Arad megye. 1-5

Őszi vetésre!

Jegenye és czirbolya ○ ○

Fenyőfama

Juhar, bükk, gyertyán, kőris,
stb. stb. ○ ○ ○ ○

Lombfama

Kocsányos, kocsánytalan, cser
és amerikai vörös stb. stb. ○

Tölgymakk

Mandula, barack, som, birs,
mogoró, dió, gesztenye ○
cseresznye, szilva, galagonya,
kőkeny, alma, körte, berkenye
stb. stb. ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Gyümölcsfama

megbízható minőségben ○ ○

kapható

FARAGÓ BÉLA

„Magyar Fenyőmagg Pergető Gyárában
Zala-Egerszegen“.

Minden kiállításon kitüntetve, legutóbb a párisi világkiállításon ezüst éremmel.

Ajánkozás.

23 éves, erdői szakvizsgát jó sikerrel letett nőtlen fiatalember, ki úgy a kis mint nagy vad gondozásában és a vadászatban teljesen jártas, ebben

fáradhatlan, jól érti a vizslaidomítást, most egy hercegi uradalomban van állomáson, olyan helyet keres, hol tehetségét a vadászat terén jobban érvényesíthetné. Címe megtudható e lap szerkesztőségénél. 4-5

ÉLŐ VAD!

Élő foglyokat, fácánokat, nyulakat, őzeket, szárvasokat, vad tengeri nyulakat, baglyokat és minden más állatokat magas áron vásárol az „Előállat-kiviteli vállalat és állatnagyerkeskedő“: O. Frank, Wien IV., Waaggasse Nr. 12. Továbbá szállítok mindennemű élő vadat és más első minőségű állatot. Minden vadásznak és vadászatkedvelőnek nélkülözhetlen tanácsadóval ellátott képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Csoportos nyulfogáshoz saját hálóimat és foglyok s fácánok szállításához saját csomagolási eszközeimet bérmentve küldöm meg

Vadászat és Állatvilág.

Vadászati zoologiai és kinologiai képes szaklap Bársony István és Fónagy József közreműködésével szerkeszti Parthay Géza. Előfizetési ára egész évre 8 kor., fél évre 4 korona. Mutatványszámokat díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-utca 30. szám.

Szárnyasaink.

Az egyedüli magyar nyelvű baromfitenyésztési képes szaklap foglalkozik a baromfitenyésztés összes ágaival, betegségeivel és ezek gyógykezeléseivel. A lap az Országos Baromfitenyésztési Egyesület hivatalos közlönye és Parthay Géza igazgató szerkeszti. Előfizetési ára egész évre 8 korona, fél évre 4 korona. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal:

Budapest, Rottenbiller-utca 30 szám.

Skaba Károly H.

Budapest, VI., Váci-körút 33. sz.

A gyár alapított 1865. évben.

Ajánlja saját gyári raktárát, mindennemű vadászfegyverekben, revolverekben, pisztolyokban, kardokban, satkantyukban, vadász, vivo és sporteszközökben fegyverrészek és löeszközökben valamint mindennemű lőszerben.

Wänzel, Werndel és Kropatschek karabélyok mindig raktáron vannak.

Javitások is elfogadtatnak.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Első rangú egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltósági Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közreboicsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthező számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legújabb francia és angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megtevesztetni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltósági Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája
Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálok és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB és LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN

CS. és KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS FELTÁLLÓJA A REMONTOIR INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK ÉKSZEREK

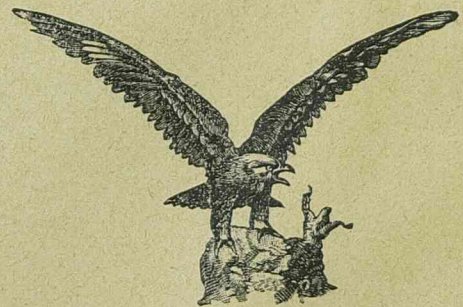
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL

KESZPENZERT VALAMINT

RÉSZELETFIZETÉSRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN és BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf
világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szörmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka, művészi kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halászati képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.